

Ko so potem zrušili tramovje na tla, so dobili sredi pogorišča vse ožgano truplo, katerega pa niso mogli takoj spoznati. Šele čez nekaj časa so se domislili, da mora to biti Jože.

Čez nekaj dni so ga pokopali, a drugi teden po pokopu so prodali na javni dražbi njegovo hišo, ki je ostala nepoškodovana od požara.

„Dobro, da Jože ni imel otrok in žene. Kaj bi bilo sedaj ž njimi? Vsi bi morali po svetu!“ je dejal postaren sosed.

„Da, da, res je to!“ mu je pritrdila Urša, ki je takrat še živela. „Na Jožetu se je jasno pokazala pravica božja, katero je on tako zaničeval, kajti hudo je bil kaznovan za svoje hudobije!

Bog bodi milostljiv njegovi duši!“

Č o l n.

(Črtica. — Spisal F. S. Pavlétov.)

ad Krko je stala hišica, ali bolje rečeno, kočica. Zakaj hišo je nočem imenovati, ker je bila zbita iz lesenih desk in pokrita s preperelo slamo. Dimnika ni imela in čemu tudi, saj je bilo na strehi dovolj odprtin, skozi katera je lahko uhajal dim in ob deževnem vremenu pa dež.

Kočica je bila last Bučarjevega Miha, ali kakor so ga otroci imenovali: „ribčevega strica“.

Bili so ta „ribčev stric“ čuden mož. Niso se menili za druge ljudi. Sami so stanovali v nji že od mladih nog. Korenjak, krepek mož so bili, okroglega obraza in kratke sive brade. Obuti so bili v velike, do kolen segajoče čevlje, kakoršne imajo navadno ribiči. V ustih, okrog katerih jim je navadno igral prijazen nasmeh, so imeli kratko pipico in odložili so jo le tedaj, kadar so imeli polne roke dela, da se niso mogli pečati s kajenjem. Kratko: „ribičev stric“ so bili mož do-brega srca in le redko kedaj so se razjezili. V vsem času, kar sem jih poznal, samo enkrat, in to vam hočem povedati, zakaj.

* * *

Ozka, v skalo izsekana pot je peljala po strmem bregu od kočice k čolnu, ki je bil privezan na lesenem kolu.

Nekoč jih ni bilo doma. Šli so še zjutraj v mesto in nesli precejšnje število lepih rib na trg. Bil je ravno petek. To je bil izvohal Plantanov Miko in povedal svojemu prijatelju Klemenovemu Nacku.

„A jih res ni doma?“ je vprašal ta zvedavo.

„Res ne.“

„To je prav. Ali veš zakaj?“

„Ne.“

„No, vidiš. Že dolgo časa me je mikalo, voziti se v čolnu, a zmirom so stric doma. Če pa njih doma ni, pa tudi čolna ne. Danes pa — to bo veselje.“

„A vâsel ni v čolnu.“

„Jaz vem zanje. Miko, kar skoči in odpni čoln. Jaz bom takoj pri tebi.“

Miko je stekel po ozki poti in odpel čoln. Potem pa ga je zvlekel h kraju in sedel na rob. Mejem pa je prišel Nacek z vesli.

„Ti sedi na zadni konec, Miko. Jaz bom veslal.“

Nacek je bil star dvanajst let in precej močan. Miko pa je bil spolnil komaj šesto leto. Prvi se je uprl in čolnič je rezal temnozeleno, komaj vidno se gibajočo Krko. Sprva je šlo še precej dobro, a bolj ko se je bližal čoln sredini, bolj ga je zanašalo na stran. Voda je bila močnejša nego Nacek. Čoln se je zibal, zibal, sukal in hitel proti jezu.

Nacek je napenjal vse moči. Obraz mu je rdel, roke so se mu šibile, oči so mu stopale iz jamic. Miko pa je obledel, čakal, kaj bode. Glasno mu je utripalo srce in strah se ga je loteval.

Čoln pa je hitel sam sebi prepuščen proti jezu. Trdno se je držal Miko za rob čolna in tedaj — močen sunlje, Miko je odletel ravno na jez, ter se oprijel velikega kamna. Nacka pa je vrglo v globoko vodo. Štrbunk. — Valovje se je zgrnilo nad njim in se penilo, penilo. . .

Trenutek pozneje se je prikazala mokra glavica Nackova na površje, za njo moker obraz, roka. Par sunkov in Nacek se je oprijel čolna. Skobacal se je na suhi jez. Obleka je bila docela mokra. Kar lila je voda raz nje. Ne da bi se menil za čoln, za Miko je hitel po jezu proti domu. Na posled ni Miku ostalo tudi nič drugega, kakor posmoliti se prav na tihem proti domu.

Čoln sam se je zibal na temnozeleni vodi in čakal, da pride kdo in ga potegne h kraju.

* * *

Popoldne so prišli „ribičev stric“ iz mesta. Zadovoljni so bili. Na obrazu se jim je videlo, da ni bila slaba kupčija.

Tedaj pa so zapazili svoj čoln sredi Krke. In po pred veselem obrazu se je razlila nevolja in jeza. Hiteli so k čolnu, sedli noter in ga s težavo pripeljali k bregu.

Tisti dan so bili cel dan slabe volje. Ugibali so, kdo bi jim bil to naredil, a kar nič niso mogli uganiti. Ko so gledali skozi okno in jezno puhali dim iz pipice, tedaj so zapazili Plantanovega Mikca, ki je zvedavo gledal skozi špranjo pri plotu proti njim, kakor bi hotel pogledati, kakšne volje da so.

„Aha, ta le bo kaj vedel“, so dejali. „Miko, Miko! Pojdi sem, nekaj sem ti prinesel iz mesta.“ A Miko ni šel. Hipno je izginila glavica za plotom.

„Slaba vest, slaba vest“, so mrmrali stric in se lahko namuznili.

Drugi dan pa so sedeli pred hišo in nekaj dolbli. Prav počasi se jim je približal Miko od zadaj. Mislil si je, saj nič ne vedo. Kaj mi morejo? In šel je. Vleklo ga je tudi ono, ko so „stric“ rekli, da so mu prinesli nekaj iz mesta.

„Kaj pa delate, stric?“ vprašal je, ko je prišel blizu.

„Mhm. Ali si ti Miko?“ so ga vprašali.

„Da.“

„Tako, tako.“ Nato so ga pa prijeli za roko in rekli trdo:

„Kdo pa mi je včeraj odvezal čoln? Si bil ti Miko?“

Mikec se je vstrašil in obraz se mu je nakremžil.

„No, le povej kar resnico.“

No, kaj je hotel Miko družega. Bil je v škripcih. Moral je povedati vse, kar se je bilo zgodilo. Solze in jok so mu pomagali pripovedovati.

„Vidiš, Mikec, veseli me, da si povedal resnico. Klemenovega bom že dobil. Ti pa pojdi z menoj.“

Peljali so ga s seboj v malo sobico, odprli predalček v omari in mu dali par lepo rumenih breskev.

„Sedaj pa sedi poleg mene na stolček in glej, da še boš naučil čolne delati.“

Sami so sedli na večji stol in z ostrim nožem gladili raskav les. Majhen čolnič so naredili. Miko je naslonil komolec na stričevo koleno. In da je pazil, to vidite lahko sami. Kar pogledajte!

Nato so vzeli „stric“ palčko, pritrdili na njo zastavico iz papirja in jo zataknili sredi čolna. Proti obema koncema pa sta peljali od vrha palčice drobni nitki. Čolnič je bil gotov.

Miko je ugibal in ugibal, čemu ga bodo rabili. Sami so preveliki, da bi se vozili v njem, saj je še zanj premajhen.

„Stric, čegav pa bo ta čolniček?“

„Čegav, vprašaj? Daj, ugani.“

Miko je ugibal, ugibal, a stric so vedno zmajali z glavo.

„Lej ga no, kaj res ne uganeš?“

„Naka“ priznal je Miko prostodušno.

„I, tvoj!“

„Mo-j?“

„Da.“

„Ali res stric?“

„Seveda. Toda, nekaj mi moraš obljubiti.“

„Rad, prav rad.“

„Da ne boš več ubogal Klemenovega Nacka, če bi te silil, da bi se šla vozit.“

„Ne bom, stric. Prav gotovo ne.“

„No, vidiš. Tu ga imaš.“

Mislite li, da se je Miko jokal, ko so mu ga dali? Potem se gotovo motite. Vriskal je in skoro plesal proti domu, ko je nesel čolnič v rokah.

Dan za dnem je bil Miko ob vodi in vozaril s čolnom kamenje in polževe hišice po vodi.

A obljube se je vestno držal.

